

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1500

av Désirée Pethrus (KD)

Turkiets vägval

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i EU bör driva frågan om krav på Turkiet avseende mänskliga rättigheter och demokrati i relationerna mellan EU och Turkiet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Turkiet står vid ett vägskäl. Den avgörande frågan är om landet kommer att välja vägen mot demokrati och ett mer öppet och tolerant samhälle, eller en väg som leder mot ökat våld och förtyck. 2005 blev Turkiet antaget som kandidatland till EU. Men frågan är nu om landet någonsin kommer att kunna bli medlem med den inriktning som vi nu ser. Sverige måste öka trycket på Turkiet att möta upp de krav som finns i EU om demokrati och mänskliga rättigheter.

Landet som för ett decennium sedan sågs som en tänkbar EU-medlem riskerar att utvecklas till en skräckstat, förbundet med IS-extremister, med plågande av sin befolkning och korruption. På flera sätt sönderfaller den jättelika nationens demokrativärnande institutioner under nuvarande styre. För att ta några exempel så uppvisar rättsväsendet stora brister på i princip alla nivåer. Rapporter visar på allt från polisiärt övervåld till korrumperade och politiskt kontrollerade domare. Detta tillsammans med systematiserad tortyr skapar en bild av ett rättsväsende som inte lever upp till de krav som kännetecknar en demokratisk stat.

Det kontroversiella nationella så kallade inre säkerhetspaketet som ger svepande befogenheter åt stat och polis trädde i kraft den 27 mars 2015 och kriminaliserar aktiviteter, som i demokratiska länder hör till normal civil och oppositionell folkrörelseverksamhet. Den ger regeringen och polisen utrymme att kväsa

demonstrationer samt anhålla och fängsla oliktankande. Varje demonstrant är en potentiell terrorist i regimens ögon.

Med hjälp av en antiterrorlagstiftning stryps också den fria tillgången till information. Tillgången till internet och sociala medier som Facebook, Twitter och Youtube har begränsats. Kritiska journalister har trakasserats, förlorat sina jobb och hamnat i fängelse. Oberoende medier och civilsamhällesorganisationer har fått problem med skattemyndigheterna, och med domstolarnas hjälp kastas meningsmotståndare och journalister i fängelse. Likaså har de fackliga rättigheterna tagit flera steg tillbaka de senaste åren. De fackligt aktiva som sitter fängslade måste få rättssäkra rättegångar.

Landets långa historia av förtryck gentemot sina minoriteter som kurder, kristna, armenier, syrianer, kaldéer, araber, aleviter men också romer har alltför länge förnekats sina rättigheter och diskrimineras i en hård för assimileringspolitik.

Kvinnor lever utsatt. Flera rapporter vittnar om ett utbrett våld mot kvinnor, på gatan såväl som i hemmet. Att leva som hbtq-person i Turkiet är också mycket svårt. Acceptansen är i det närmaste obefintlig i landet.

President Erdoğan's profilfråga i valrörelserna har varit att han vill förändra konstitutionen för att öka presidentämbetets makt och ge honom själv makten att sitta på sin position så länge han själv önskar.

Nu måste Sverige och EU tala klarspråk och lyfta frågan om grundläggande mänskliga fri- och rättigheter i Turkiet. Vi kan inte acceptera att det fängslas demokratiaktivister, fackföreningsledare, journalister i ett land som vill bli medlem i EU.

Turkiet måste nu ändra riktning om Turkiet ska bli medlem i EU. Det måste vara tydligt att EU kräver respekt för mänskliga fri- och rättigheter.

Désirée Pethrus (KD)